

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*
PARTICIPATORY ADMINISTRATION OF ACADEMIC AFFAIRS BASED ON THE
SANGAHAVATDHU IN THE SCHOOLS UNDER THE ROI ET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

รวีวรรณ พลทะกลาง¹, กฤตยากร ลดาวัลย์², วิมลพร สุวรรณแสนทวี³
Rawiwan Pontaklang¹, Kitiyakorn Ladawan², Vimonporn Suwanseantawee³
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2,3}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2,3}
Email : rawiwan3502@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียน จำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีความเที่ยงตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี PNI

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 2. ความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้ 1) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 3. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรสร้างเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาประชุมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานวัดประเมินผลวางแผนการนิเทศและรับการนิเทศภายในสถานศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ; การมีส่วนร่วม; สังคหวัตถุ 4

ABSTRACT

The objectives of this thesis were: 1) to study the current condition and the favorable condition of Participatory Administration of Academic Affairs Based on the Sangahavatdhu in the Schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, 2) to study the necessary needs of Participatory Administration of Academic Affairs Based on the Sangahavatdhu 3) to suggest guidelines for Participatory Administration of Academic Affairs Based on the Sangahavatdhu. The sample group used in this research was 345 teachers of the schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office. The instrument used was a 5-level estimation scale questionnaire with content accuracy of 0.67 - 1.00, confidence of 0.90, and a semi-structured review. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and PNI index.

The result of the research found that: 1. the current condition overall was at a very high level. Teaching management was the highest average, followed by curriculum and curriculum implementation, and the lowest was Educational Quality assurance. Desirable condition overall was at a high level was curriculum and curriculum implement, followed by teaching management. The aspect with the lowest average was supervision within educational institutions. The necessary needs, ordering of importance of necessity was as follows: 1) Education Quality Assurance. 2) Curriculum and curriculum implementation. 3) Teaching management. 4) Educational elevation and elevation. 5) Supervision within academy. Guidelines for participatory administration of academic affairs based on the Sangahavatdhu from educational institution administrators' interviewing Could be summarized as follows: Course management planning, create criteria for assessing the success of educational institutions according to educational standards, arrange a meeting to create a participatory learning management plan according to the subject matter and an integrated learning unit, preparing a calendar of performance measurement and evaluation, planning supervision and receiving supervision within educational institutions.

Keywords : Administration of Academic Affairs; Participatory; Sangahavatdhu

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การบริหารโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมากเนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่รับเอานโยบายระดับสูงไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนคือการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการบริหารมีความสำคัญเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะที่ผู้บริหารเป็นผู้นำของบุคลากรในโรงเรียน

มีอำนาจและหน้าที่ในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนตลอดจนทำการควบคุมการจัดการศึกษาในโรงเรียนพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกมาในการบริหารโรงเรียนจะมีผลกระทบต่อปฏิบัติงานของครูอาจารย์และบุคลากรในโรงเรียนโดยตรง การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษาดังนั้นการศึกษาจึงยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ดีตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการจะพบได้ว่าผลการวิจัยได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารการศึกษาและนักบริหารการศึกษาได้เน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยมีเป้าหมายคือการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาผู้เรียนพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาสถานศึกษาโดยเน้นคุณภาพทางการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและยึดหลักพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552-2562 การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจหลักของโรงเรียนเพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญของโรงเรียนคือ การให้การศึกษาและฝึกอบรมเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคตกล่าวได้ว่างานสำคัญของโรงเรียนคืองานวิชาการ ถ้าโรงเรียนดำเนินงานพลาดทางวิชาการ ก็จะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนนั้นประสบความสำเร็จล้มเหลวในทางตรงกันข้ามโรงเรียนใดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนก็สมควรที่จะได้รับการ ยกย่อง ยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินภารกิจของโรงเรียนได้ผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุม 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอปทุมรัตน์ อำเภอพนมไพร อำเภออาจสามารถ อำเภอเมืองสรวง อำเภอโพธิ์ทราย และอำเภอหนองฮี ปัจจุบัน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2563) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 มีจำนวนโรงเรียน 333 แห่ง และจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับจังหวัด Local Assessment System (LAS) ยังมีจุดอ่อนและอุปสรรคที่จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีความเข้มแข็งขึ้นในการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารจัดการศึกษาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีศักยภาพทุกด้านไม่เท่ากัน ผลการประเมินระดับประถมศึกษา ในระดับการประเมินคุณภาพ O – NET และ NT ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยระดับชาติ ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศขาดความครอบคลุม ซึ่งเป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาที่เป็นผลกระทบของโลกาภิวัตน์ ทั้งด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ดังนั้น การบริหารวิชาการถือเป็นหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีมาตรฐานของคุณภาพการศึกษาที่ปรากฏเด่นชัด ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า จำเป็นต้องมีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ คุณภาพการศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล คุณภาพของผู้สอน การบริหารวิชาการ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการนำหลักธรรมเข้ามาบริหารให้เป็นรูปธรรม

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นงานหลักและสำคัญที่สุด ต้องเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ อีกทั้งผู้วิจัยสนใจที่จะทำวิจัยโดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นส่วนสำคัญ เพื่อนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการ

บริหารและพัฒนาผู้เรียนโดยบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งมี ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา และสมานัตต ตาเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่สำคัญอันได้แก่ ด้าน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ปัจจัยทั้งหมดนี้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ประสบผลสำเร็จ มีคุณภาพและ มาตรฐานตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลัก คุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตาม หลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

3.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

3.3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 345 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert) โดยการแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ

หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 2) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค 3) ค่าความถี่ 4) ร้อยละ 5) ค่าเฉลี่ย 6) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7) การจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

2) แบบสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วยคำถามที่ครอบคลุม เนื้อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการ

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านหลักสูตรและนำ หลักสูตรไปใช้	3.50	0.49	ปาน กลาง	2	4.41	0.84	มาก	1
2. ด้าน การ ประ กั้น คุณภาพการศึกษา	3.39	0.96	ปาน กลาง	5	4.33	0.98	มาก	3

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
3. ด้านการจัดการเรียน การสอน	3.54	0.86	มาก	1	4.35	0.91	มาก	2
4. ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน	3.46	0.77	ปาน กลาง	3	4.21	0.99	มาก	4
5. ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษา	3.46	0.92	ปาน กลาง	4	4.21	1.03	มาก	5
รวมเฉลี่ย	3.46	0.80	ปานกลาง	-	4.30	0.95	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=0.80) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.54$, S.D.=0.86) รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}=3.50$, S.D.=0.49) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.80)

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.95) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.75) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.58) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.93)

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	สภาพที่พึง ประสงค์(I)	สภาพ ปัจจุบัน(D)	I-D	PNI	ลำดับ
1. ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้	4.41	3.50	0.91	0.26	2
2. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.33	3.39	0.94	0.28	1
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.35	3.54	0.81	0.23	3
4. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	4.21	3.46	0.75	0.22	4
5. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.21	3.46	0.75	0.21	5
รวมเฉลี่ย	4.30	3.46	0.84	0.24	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมมีค่า $PNI_{\text{modified}}=0.24$ เมื่อพิจารณาด้านที่มีค่า PNI_{modified} สูงที่สุดคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีค่า $PNI_{\text{modified}}=0.28$ รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ $PNI_{\text{modified}}=0.26$ ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาค่า $PNI_{\text{modified}}=0.21$

ผู้วิจัยได้นำผล PNI_{modified} มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้

- 1) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2) ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้
- 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 4) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

5.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

5.3.1 ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายและมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร เคารพสิทธิสภาพความต้องการของโรงเรียนและผู้เรียนเพื่อการพัฒนา ประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่ใช้ให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร สรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

5.3.2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนได้วางแผนการประกันคุณภาพภายในกำหนดตัวบุคคลเพื่อเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา สร้างเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา รายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด นำผลของการประเมินคุณภาพภายในมาพัฒนาสถานศึกษา

5.3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนวางแผนจัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอก เพื่อลดปัญหาและความยากลำบากของครูในการสอน ประชุมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการจัดการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง วางแผนการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ประชุมอบรมครู เพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

5.3.4 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน โรงเรียนจัดทำแผนและปฏิทินการปฏิบัติงานวัดประเมินผลการเรียน กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล พัฒนาเครื่องมือการวัดประเมินผลให้ได้มาตรฐานส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนเข้าอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามระเบียบการวัดและประเมินผล รวมทั้งดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยมีการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน

5.3.5 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาโรงเรียนวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาและวางแผนรับการนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานอื่น ให้การสนับสนุนสร้างขวัญและ

กำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ประเมินผลการนิเทศภายในด้วยการปรึกษาหารือสรุปผล/ รายงานผลการนิเทศภายใน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานหรือการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ภายใต้กรอบการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุด เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามภารกิจของสถานศึกษา รวมถึงกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีคุณภาพ จุดมุ่งหมายของงานวิชาการ คือการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตตามอัตภาพเป็นพลเมืองดีของสังคม นอกจากนี้ งานวิชาการยังจะ ช่วยปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนในเรื่องการดำเนินงานวิชาการและโรงเรียนมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนมีการปฏิบัติตนเหมาะสมแก่ฐานะของตนผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความเป็นภาวะผู้นำผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ถือตัวเยอหยิ่งกับผู้ใต้บังคับบัญชามีการวางตนเหมาะสมกับบุคลากรตามเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมผู้บริหารได้วางกฎระเบียบการบริหารงานทางการศึกษาทั้ง 4 ด้านไว้อย่างเหมาะสมที่สุดมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาก่อนมีการโยกย้ายเปลี่ยนตำแหน่งตามความสามารถของบุคลากรอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2555 : 2) กล่าวว่า ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว การบริหารวิชาการหมายถึงกระบวนการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบายการวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลการเรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาและให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิรัตน์ จารูโวโส (ดูเหตุค่า) (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมมีอุปการะมากของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมมีอุปการะมากของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ ประภาศิริ คุณาคำ และคณะ (2559) ได้ทำ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

6.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียน การสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้าน หลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรตาม หลักอัตถจริยา ร่วมพิจารณาความถูกต้องของสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นชุมชนและความ ต้องการ ร่วมในการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเอาใจใส่ตามหลักสมานัตต ตา มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่ใช้ให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบตามหลักปิยวาจา ร่วม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร สรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมาย และมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นในการวิเคราะห์สภาพความต้องการของโรงเรียนและผู้เรียนตามหลักปิยวาจา สอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2550) ได้อธิบายความหมายของสังคห วัตถุ 4 คือ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคีประกอบด้วยทาน ให้ปันคือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละแบ่งปันช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ทุน หรือทรัพย์สิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจและศิลปวิทยา ปิยวาจาพูดอย่างรักกันคือ กล่าวคำสุภาพไพเราะน่าฟัง ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์มีเหตุผลชักจูงไปในทางที่ดีงามหรือคำแสดงความเห็นอกเห็นใจให้ กำลังใจรู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดีสมานสามัคคีทำให้รักใคร่นับถือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อัตถจริยา ทำประโยชน์แก่เขาคือช่วยเหลือด้วยแรงกายและชวนช่วยช่วยกิจการต่างๆบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาและช่วยแนะนำปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม สมานัตตตาเอาตัวเข้าสมานคือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาคปฏิบัติสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบและเสมอในทุกข์สุขคือร่วมสุขร่วมทุกข์ร่วมรับรู้ร่วมแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุข ร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยาณีทบเทิบ, จตุพร เฟิงชัย, ชัยยุทธศิริสุทธ (2560) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนสาธิต ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานบุคคลใน โรงเรียนสาธิต ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการพัฒนการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนสาธิตโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

6.3 ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้ 1) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตร ไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการตามนโยบาย กิจกรรม และภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบแบบแผนที่กำหนดไว้ เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยมีกระบวนการตรวจสอบ และประเมินคุณภาพเพื่อเป็น

หลักประกันให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถานศึกษานั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่วนด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ เป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายแต่แต่ละฝ่ายมีความเกี่ยวข้องในแต่ละส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น หน่วยงานส่วนกลาง เกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตรกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวข้องในด้านการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรในการนำหลักสูตรไปใช้จำเป็นต้องเป็นขั้นตอนตามลำดับ นับแต่ขั้นการวางแผน และเตรียมการในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนต่อมาคือดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีระบบ นับแต่การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้ และการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่วนขั้นสุดท้ายต้องติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่ติดตามผลการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นบรรลุผลตามจุดหมาย และเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคล ที่เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย และที่สำคัญที่สุดคือครูผู้สอน สอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว (2540) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้ 1)หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู 2)หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดหมายของการศึกษา 3)หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่าเด็กควรได้รับสิ่งใดบ้างที่เป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรงและแก่สังคม 4)หลักสูตรย่อมกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม 5)หลักสูตรย่อมกำหนดวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและมีความสุข 6)หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ความสามารถความสามารถประพฤติทักษะและเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครวิรินทร์ แก่นจันทร์ (2562) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($PNI_{Modified}=0.25$) รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($PNI_{Modified}=0.24$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{Modified}= 0.19$)

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้ องค์ความรู้ที่ได้คือการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ใช้กระบวนการทำวิจัยศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ใช้กระบวนการประเมินข้อมูลที่ได้ในสภาพจริงของความต้องการจำเป็นของบุคลากรอย่างแท้จริง รวมถึงได้ศึกษาค้นคว้า

แสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความก้าวหน้าทางการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลจากผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ภาพที่ 1 การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่จะนำแนวทางการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นไปใช้ควรมีการปรับใช้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนหรือสำนักงานเขตพื้นที่เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล

8.1.2 โรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในลำดับสูงสุด ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ควรเร่งพัฒนาการประชาสัมพันธ์ผลของการประเมินมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาการประเมินคุณภาพภายในต้องเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด

8.2.2 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรวางแผนการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร กำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องแต่ละบริบทของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้การบริหารงานวิชาการเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักคุณธรรมสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

8.3.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามแนวพุทธศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยาณี ทบเทิบ, จตุพร เฟิงชัย, ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2560). การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนสาธิต. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 36(5). 1-11.
- ประภาศิริ คุณาคำ, ภมรพรรณ ยุระยาตร์, ฉลาด จันทรมบัติ. (2558). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 10(2). 58-70.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2555). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว. (2540). **การพัฒนาหลักสูตร หลักการ และแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : อลินเพรส.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). **ธรรมนุญชีวิต**. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- พระมหาวิรัตน์ จารูวิโส (ดูเหตุคำ). (2564). การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมมีอุปการะมากของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. **Journal of Roi Kaensarn Academi**. 6(2). 112-125.
- อัศวรินทร์ แก่นจันทร์. (2562). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.